

ЭНСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата — 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Тыл — омул баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биирдии норуот бэйэтин ураты майгыннаах культураатын, үгэстэрин, тылын харыстыыр сувереннай бырааптаах.

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

БЫЫБАР — 97

30 №-ДЭЭХ НАМ—КЭБЭЭЙИ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУГАР ГОСУДАРСТВЕННОЙ МУНЬАХ (ИЛ ТҮМЭН) БЭРЭСТЭБИТЭЛЛЭРИН ПАЛАТАТЫГАР ДЕПУТАККА КАНДИДАТТАР

ПАХОМОВ Егор Афанасьевич, 1952 с. төрөөбүтэ, урдук үөрэхтээх, саха партията суох, Дьокуускай к. олоор, Саха Республикатын административнай-территориальной устройствотыгар Правительство бастайааннай комиссиятын эппиэттир секретара, Хатыг Арыы орто оскуолатынан туруордуна.

ЯКОМИН Николай Викторович, 1963 с. төрөөбүтэ, урдук үөрэхтээх, саха, партията суох, Дьокуускай к. олоор, Президент дьаһалтатын территориялары уонна бэйэни салайыныыга үлэҕэ управлениетын референтэ, «Сангаар» шахта коллективинан, Сангаар орто оскуолатынан туруордуна.

МЕСТНИКОВ Гаврил Гаврильевич, 1951 с. төрөөбүтэ, урдук үөрэхтээх, саха, партията суох, Дьокуускай к. олоор, СР операҕа уонна балетка театрын директора, «Партнерство-Траст», «Эрэл» УПК, Промкомбинат, «Быйан» АОЗТ, кини балыһа коллективтарынан туруордуна.

СИВЦЕВА Надежда Семеновна, 1950 с. төрөөбүтэ, урдук үөрэхтээх, саха, партията суох, Дьокуускай к. олоор, үөрэх министрствотун интэр уонна кылаас таһынаагы үлэҕэ управлениетын начальнига, Бөтүг орто оскуолатынан туруордуна.

ПОСЕЛЬСКАЯ Галина Васильевна, 1949 с. төрөөбүтэ, саха, партията суох, 1 Хомуустааха олоор, тыа хаһаайыстыбаннай фирма директорун солбууааччы, профсоюзтар республикатаагы холбохторунан туруордуна.

И. Я. ГОТОВЦЕВ — ДЕПУТАККА КАНДИДАТ

Б. дь. сэтгэний 4 күнүгэр Республика Государственной Муньяһын (Ил Түмэн)

Политической, государственной деятель

Биир дойдулаахпыттын, улууспут улахан салайааччытын Егор Михайлович Ларионовы 1993 сыл ахсыннытыгар Ил Түмэн Үөһээни Палаататыгар Намнаагы уокуруктан депутатынан талбыппыт. Ити иһинэ кини Саха Республикатын Урдук Сэбиэтин депутатынан быбарданан Урдук Сэбиэт Президиумун Председатели солбууааччынан үлэлиир этэ. Егор Михайлович бэйэтин үлэтин олох эдэр эрдэбиттэн комсомольскай үлэттэн саҕалаан, урдук үөрэхтээх юрист идэтин баһылаан, кэлин бөдөг партийнай-советскай үлэһит буола үүммүтэ. Кырдыаас көлүөнэ дьон харахпыт ортоугар үүнэн, үрдээн тахсыбыт биир чаччы талааннаах салайааччы кини. Ирдэбиллээҕэ, тэрийэр дьобурдааба, кини быһытынан элэккэйэ, аламаҕайа, боростуойа ама кими сөбүлэспэтигэр?

Билигин үгүстэр урукку олохтун үөһэр, хомуруйар суолга турунулар. Егор Михайлович онук суолга турбут салайааччы буолбатах. Бу олус уустук, иннэ-кэннэ биллибэт, үлэлииргэ олус ыарахан кэмгэ кини урукку олобу аныгыны кытта саҕаан дьүөрэлээн үлэлиир салайааччытын көрдөрдө. Нам улууһугар (оройуонугар) элбэх саҕа тутуулар

ол иһингэр Хатырыкка, Намна таас оскуола, педучилищце саҕа корпуна, Намга, Хамаҕаттаҕа, Салбаҥна, Хатыг Арыыга газ кириитэ, Нам суолун асфалтааһын уо. д. а. биллэн турар кини кытыҕа суох саҕаламтатахтара уонна оҥоһуллубатахтара чуолкай. Билигин республикабыт парламенын салайан олоор уонна Федерация чилиэнинэн үлэлиир кэмигэр республика инники кэскилигэр, кини аатын-суолун харыстааһынга элбэхтик туруулаһан үлэһитин көрө-истэ уонна билэ сылдьабыт. Ол курдук республика суверинитетын бөҕөргөтүүгэ уонна харыстааһынга, Федеративнай Дуоҕабары түһэрсингэ, республикабыт уонна Российскай Федерация Конституцияларын ылыныыга, ырытан онорууга элбэх сыратын, дьобурун бизрэн үлэһиттэ.

Российскай Федерация Сэбиэтин делегациятын састаабыгар кириэн кыранысса таһыгар хаста да сылдьыбыта биллэр. Онон билигин республикабытыгар эрэ буолбакка, бүтүн Россия үрдүнэн билиниллибит политической, государственной деятель, билинилээх юрист. Нам улууһуттан М. К. Аммосов уонна И. Е. Винокуров кэнниттэн үгүс кининэн кинэ государственной мас-

Үөһээ Палаататын 18 №-дээх Намнаагы быбардыыр уокурукка депутатка кандидатынан туруорууга баһаарынай чаас үлэһиттэрэ уонна ИДьУО сотрудниктара Готовцев Иван Яковлевичи регистрацияҕа киллэрэн өйүүргэ куоластаатылар.

Кини СР ИДьМ баһаары утары охсуһар управлениетын начальнига, биер эппиэттээх, түбүктээх салааны салайар. Сэтгэний 5 күнүгэр Ньурбаҕа кэскиллээх алмаас хостуур саҕа карьер түһүмэх тутууларын үлэҕэ киллэрэри көрөр Госкомиссияҕа кирисэн көтөр. Оттон сэтгэний 10 күнүгэр Ленскэйгэ Талакааннаагы неби уһаарар заводу тута-тургута аттаһыыга кыттар.

Афанасий (НОВГОРОДОВ).

ИЛИИ БАТТААҕЫНЫН ХОМУУУ КҮҮҮРЭР

Государственной Муньях (Ил Түмэн) бэрэстэбиитэллэрин палататыгар 30 №-дээх Нам—Кэбээйи быбардыыр уокуругар Нам улууһуттан үөрэх министрствотун интэр үлэҕэ министрин солбууааччы Сивцева Надежда Семеновна кандидатураҕа Бөтүг, Хамаҕатта орто оскуола олоор коллективтарынан биер санаанан туруорулуна.

Нам улууһугар Н. С. Сивцеваны өйүүр, көбүлүүр бөлөх тэриллэн үлэтин саҕалаата.

Депутатка кандидаты улуус үгүс оскуола олоор, ол иһингэр Нам селотун бастакы сүһүөх оскуола, улуустаагы гимназия, село 2 №-дээх орто оскуола өйөөтүлэр. Хамаҕатта саха-французскай, 1 Хомуустаах, Никольскай начальнай оскуола олоор эмнэ бирииниллэрин биллэрдилэр.

Бэйэ информ.

штабтаах салайааччы үүннэ дьин сөпкө этээлэр.

Быйыл М. К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сыла туолуутун үбүлүүһүнэ сылыгар республика үбүлүүһүнэ комиссиятын солбууар председатели быһытынан элбэҕи онордо, көмөлөстө. Ол курдук улууспут кинигэр уонна Хатырыкка үбүлүүһүнэ ыһахтар тэрээһиннэригэр Хатырыкка М. К. Аммосов мемориальной таас музей дьини онортуууга, М. К. Аммосов аатын үйэтитэр атын да дьаһалларга быһаччы үлэһэтэ, көмөлөстө.

Дьэ ол иһин Хатырык нэһилиэтин общественноһа кинини М. К. Аммосов аатын Государственной бириэмийэ лауреатыгар кандидатынан түһэрттэрэ түбэспиччэ буолбатах. Бу дьыл алтынны 28 күнүгэр Хатырык нэһилиэтин быбардааччыларын, общественноһын бэрэстэбиитэллэрин муньяҕар Егор Михайлович Ларионовы Ил Түмэн Үөһээни Палаататыгар 18 №-дээх Намнаагы уокуруктан депутатка кандидатынан биер санаанан туруордулар.

Нам улууһун быбардааччылары бэйэлэрин чулуу уолларын республика Урдук Палаататыгар быбардыахтара дьин эрэллээхпит. **Николай СИВЦЕВ, үлэ, тыыл ветерана.**

РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНИН 60 СААҕЫГАР

Дьон-сэргэ туһугар

Быйыл сэтгэний ый 13 күнүгэр Республикабыт Президент Михаил Ефимович Николаев 60 сааһын туолар.

Тыа сиригэр үөскээн, тулайах аҥардаах оҕо сааһын сэриин кэмнэринэҕи кыһар-баннаах олох бары ыарахаттарын көрсөн аһарбыта. Бэйэтин көлүөнэтин суолун баһынан государство көмөтүнэн үөрэнэн, олох таба суолун тус бэйэтин дьулуһуурун тутуспота.

Урдук идэлээх тыа хаһаайыстыбатын специалиһын идэтин быһылаан үлэтин бастакы сылларын тыа сирин оройуоннарыгар аһарбыта. Политическай өй-санаа өртүнэн итиллибит оскуолатынан комсомол дьулуһта.

Үлэлээн аһарыт бары дуоһунастарыгар үлэҕэ урдук бэриниллээбинэн, салайааччы быһытынан ураты дьобурдааһын дьон-сэргэ билиниитин, ытыктабылын ылан испитэ.

Кини уонна салайааччы быһытынан олоһун өссө эппиэттээх, кинини экзаменныр сылларынан ким да үөрэтэн, олоһун, үлэһэн көрбөтөх кэлинги рынокка кирири кэмнэрэ буоллулар.

Маныха сахабыт сирин Баһылыгынан кини эрэ курдук салайааччы буолбута сөптөөбүн олоһун кэлбит олохпут дакаастаабыта.

Бу кэлин олохтоммут олох үрэллэр кэмигэр М. Е. Николаев норуоттун тахсан кини сирдэргэ сабырттарбакка араҥаччылаан идэҕэ иһэрин ама билимтэт буолуохтар үүтүө? М. Е. Николаевы Президент быһытынан норуота ылына уонна билиннэ. Ол эрэн тыа сиригэр совхозтар ыһыллыларын тохто түспэтэ дьин хом санаалар биллэтэлэн аһаллар. Совхозтар государство көмөтүнэн тутуулан оло-

буттара. Россия экономика-та өрүттүбэт, кини сирбит сорох сабыдыаллаах чиновниктара республикабытыгар үп-харчы суолларын бөүлүүргэ дьулуһаллар, оҥоһуллубут чэпчэтиилэрибитин сотуохтарын соруналлар.

Маннык балаһыанньаҕа күүһүлээн совхозтары онууларынан олоһордо саҕабыт буолар олохтун олоһун олоһун өссө ордук ыарылаах буолуох эбит. Онон тыа сирэ реформаҕа кирибит сөптөөх быһыылаах.

Сахабыт сиригэр төһөлөөх бөдөг тутуулар барбыттарын, тутуула туралларын ааһан ситэр уустук. Олор барылар республика сайдар кэскилин туоһула, бастатан, үүнэр көлүөнэ инники олоһун түстээһин. Дьон-сэргэ күннээҕи олоһун чэпчэтииргэ Россияҕа бастакынан үгүс үтүө дьаһаллар ылыллыбыттарын бэйэ-битинээҕэр атын сиртэн кэлбиттэр бэлиэтин көрөн үрдүк сыанабылы биэрэн барраллар.

Арктиканы харыстааһын, Арктиканы сатаан туһанын болпуруостарын Аан дойду таһымыгар көтөҕөн үгүс сай-

дылаах государстволар кинир «Хотугу форум» салайааччытынан талылына. Россия үрдүнэн бигэргэммит бөдөг суолталаах докумуоннарга Михаил Ефимович киллэрбит этиилэрэ биһирээн Сокуон буолан кубулуйдулар.

Уһулччулаах биер дойдулаахпыт М. К. Аммосов төрөөбүт норуота дьоллоох олоххо тийэрэин туһугар суруйан, этэн хаалларбыт сүрдүк ыра санааларын олоххо киллэрээччинэн М. Е. Николаев буолла дьин бигэргэтэр буоллааха, ама, энно суох омунааһын буолуо дуо?

Улууспутун да ылан көрүүбүт: кэлин икки сылга барбыт тутуулар — педучилище, орто оскуола, гимназия, М. К. Аммосов музейн дьинлэрэ, куорат трасбатын асфалтааһын, бөһүөлэктэри газтааһын, чаһынай дьинлэри тутуу — барылар да Президент дьон-сэргэ бу туһугар махталларын тиердэллэр, М. Е. Николаев президент буоларыгар хайа да улуустар быбардааччыларыттан ордук куолаһы бирииттэрэ.

Быһата, М. Е. Николаев курдук дьонуннаах салайааччы республикаҕа үлэ-лэбэтэ өтөрүнэн биллибэт. Кимнэхэ барыта туһалаабы, кэскиллээҕи онорор дьон-сэргэ күнүгэр олоһун анаабыт, дьонуннаах салайааччыбыт, бас-көс киһибит, Президент М. Е. Николаев төрөөбүт Сахатын сирэ сайдарын туһугар таһаарылаах үлэтин иһин бары махталбытын этэн туран 60 сааһын туолар олоһун биер бэлиэ кэрдинс кэмнээн истинг эбэрдэбитин тиердэбит.

В. БОЧКАРЕВ.

«ЭНСИЭЛИНИ» — ЫЛ АХСЫН!

Көмөлөһүөххэ, ол эбэтэр сурутуохха

Олохпут ахсымык уларыт-тэлэрийэн, дьон-сэргэ хайа дьики хайысханан айаннаан иһэрин, хайдах-туох олоххо тийэрэин билбэт буолла. Кыахтаах хаһаайыстыбаларбыт, колхозтарбыт, совхозтарбыт эстибиттэрэ ыраатта. Аны тэрилтэлэрбит утуу-субуу монкурууттаан эрэллэр. Культурнай кииннэрибит — кулууптарбыт, кинотеатрдарбыт баалара суохтара биллибэт. Үлэтэ суохтар ахсааннара элбэр. Ыччаттарбыт, ордук нэһиликтэргэ, үлэтэ суох буолан олоһоллор. Итилэр түмүктэригэр арыгылааһын, уоруу-алдыаты элбэр.

Ити нээдэннэри туоратыыга «Энсиэли» хаһыаппытын саҕа сылтан сабар куттала үөскээбитин туһунан сурах иһилиннэ. Хас биридибитигэр улуус-

пут, республикабыт, дойдубут сонунун, сылаасты тийрдэр, бу иннэ-кэннэ биллэбэт кэмгэ, баар-суох сүбэһипит «Энсиэли» хаһыаппыт сабыллынабына, нэһилиэтиннэ истэр кулааҕа, көрөр хараҕа суох буолбутугар тэҥнээх балаһыанньата үөскүө.

Сэрэтэр, иһитиннэрэр-биллэрэр средствоты суох буоллабына Россия, Саха республикатын Президентин, правительстволарын, олохтоох дьаһалтабыт ыһахтарын, уураахтарын, сокуоннар уларытыларын, саҕа тахсар сокуоннары кэмигэр билбэккэ, бутулуу, өйдөспөт буолуу элбэҕэ. Улуус дьонно бэйэлэрин үөрүүлэрин-хомолтолорун, санааларын, сүбэлэрин, этиилэрин дьонго, тэрилтэлэргэ түргэнник тиердэр ситимнэрэ

быстыаҕа. Ити барыта, кэмигэр хамнас, пенсия, пособие ылбат, үлэтэ суох дьонно охсууга улаатыаҕа. Дьон-сэргэ сүүрүктээх ууга түспүт мас сыһыны олох устун устуоҕа. Нэһилиэтиннэ итиннигэр турукка кириэрэ, билигин былааска туһалаабын биллэхтэрэ.

«Энсиэли» хаһыаты сабыны утары суруйбут А. Ксенофонтов, И. Обутов, урукку редактордар, Т. Замятин, Г. Кривошапкин, В. Никифорова, оскуола үөрэнээччилэрэ о.д.а. этиилэрин ис сүрэхпиттэн өйүүбүн уонна олохтоох нэһилиэтиннэ кэлэр сылга «Энсиэли» хаһыакка көхтөөхтүк сурутан күөс-көмө буоларыгар ыгырабын.

С. ЛИ-ФУ, педагогическай үлэ ветерана.

ОКТЯБРЬ СЫДЬААЙЫНАН

Октябрь революциятын 80 сыла туолуутун Россияда да биһиги дойдубут тас өттүгэр да өрө көтөүллэн бэлиэттиллэр. Ол курдук Улуу Октябрь киһи-аймах истэрияттар биллэр-көстөр уларытыны оҕорбута. XX үйэ улуукааннаах событиятинан буолбута. Сир шарын боростуой, үлэһит дьоно көңүл, дьоллоох олоххо тийэрэтигэр эрэллээх эркээин сулууһа быта. Саха сиригэр Советскай былаас букатыннаахтык олохтоонуута Максим Кирович Аммосов аатын кытта ыкса сибээстээх.

Саха сиригэр саҥа олобу туууга киһи далааһынаах үлэ ытыллан барбыта. Дьоккуускай куоракка уонна улуустарга былаас бүтүннүү үлэһит норуот представителлэригэр бэриллибитэ. Урукку тойоттор уонна кинилэр биһир куомуннаахтара норуот аатыттан салайаллара ууратыллыбыта. Норуот дьыһыһа былааһа туругубута. Саха сиригэр культурнай революцияны ытытыга кимээһиннээх харды оҕоһуллубута. Таҥара дьинэ оскуолаттан араарыллыбыта. Нэһилиэнньэ ортотугар чэбдик, ыраас олох иһин үгүс үлэ ытыллыбыта. Холобура, хотону дьыһыттан араары, дыахтар эр киһини кытта тэг быраабы ылыта, халым сокуон быһытынан ууратыллыбыта. Саха ыччаттыттан салайар үлэрэ кадрдары бэлэмнээһин о.д.а. олоххо киирбитэ. Ити барыта Советскай былаас бастагы дьаһаллара этилэр. Максим Кирович Аммосов ити үлэлэри тэрийэн, көбүлээн ытыпта. Киһи ити кэмгэ Саха сиригэр ревком председателинэн, Сибревком уполномочейынан, ЯЦИК уонна норуот хаһаайыстыбатын советын (совнархоз) председателинэн үлэлээбитэ.

Хаһаайыстыбаннай, культурнай-сырдатар, агитационнай-пропагандистскай үлэлэри былааннаахтык уонна кэскиллээхтик салайан ытыпта. Итиннэ бэлэмнээх уонна дьобурдаах эдэр интеллигенцияны түмэ тардыбыта.

Октябрь революцията оар дьонго биэрбит көҕүлүнэн туһанан киһи маасса үөрэххэ тардыһыта күүһүрбүтэ. Революция буолбатаҥа буоллар, Саха сирин улуустарын ыраах түңкүтэх нэһиликтэригэр оскуола аһыллан, оҕо бүтүннүү үөрэннэ этэ диир уустук. Октябрь эрэ күнүн аһынна, киһи эрэ сыдыаайынан саха оҕото үөрэнэр, сайдар суолга үктэммитэ. Ону барытын мэдэһэн кэбинэр хайдах да табыллыбат. Мин бэйэм партия уонна правительствэ үтүө көмөлөрүнэн, аҕалы кыһамныларын үөрэхтэнэн үлэһит буолбут киһибин. Сэттэ сыл кэриҥэ детдома интиллибитим. Интернатка олорон үөрэнэн орто оскуола аттестатын туппунум.

Мин үөрэнэрбэр государство улахан көмөнү оҕорбутугар олобум тухары махтанабын. Ол испин толоро сатаан күн бүгүнүгэр диэри үлэлиһин. Мин курдук төгүрүк тулааһа оҕо үрдүк үөрэни бүтэрэтигэр төһөлөөх ороскуот таһаарыллыбыта буолуой? Ону аҕаан сиппэкини. Ити барыта Советскай былаас ахсаабат көмөтө. Олох ама да уларыйытын иннигэр итин барытын мэлдэхэр, киэр тибэ турар хайдах да сатамат. Октябрь кыра, дыадагы хараһын аспыта. Хараһаттан сырдыкка арыллыта. Ол туһугар биһиги киһини умнубаппыт. Күн бүгүн кэрэ-бэлиэ юбилей үөрэн-көтөн бэлиэтибит.

Георгий КРИВОШАПКИН.

УЛУУСКА ҮӨРЭХТЭЭНИН 125 СЫЛА

Үтүө үгэстэрдээх үөрэх кыһата

Оскуолабыт үтүө үгэстэрдээх, үлэһэ-үөрэххэ баай уопуттаах үөрэх кыһатынан буолар. Үөрэнээччи үчүгэйдик үөрэнэрттэн уонна холбурдаах быһытыттан, оҕолор дьобурдарын уонна талааннарын арыһыттан, эдэркээн личность сүһүбэр туруутугар учуутал кэмигэр оҕорбут өйбүдүттэн ордук итээччигэ, учууталга үтүө тускуллаах уонна өрө күүрүүлээх тух оҕо буолуон сөбүө? Хас биһирдибит өйүгэр, дууһатыгар ийэ тыл кэнниттэн учуутал үтүөбэ ыгырыта чугас буолар. Оннук үөрэнээччи убаастабылын ылбыт учууталлар биһиги ортотубутугар элбэхтэр. Ол курдук өр сыл устата эдэр көлүөнэни үөрэттигэ үлэһит педагогическай үлэ маастардара Е. Д. Винокурова, А. Г. Дураева, М. С. Барахсанова, А. Е. Трунина, Н. Е. Попова, М. И. Колмогорова, А. И. Захарова, З. П. Крылова, Т. М. Оконешникова, М. Ф. Новгородова, А. И. Матвеева, Е. Р. Дягилева, А. Е. Гуляева, П. А. Ушницкай, П. Д. Байшева, А. А. Далбаева, О. Н. Колесова, В. Г. Бубякина, М. П. Максимов, О. В. Шапошникова, А. И. Захарова, Е. П. Колесова, М. М. Данилов, Е. Н. Габышева, Е. Д. Мурунов, А. Н. Тимофеева, Г. И. Попов, П. М. Степанова, А. А. Степанов, Е. П. Корякина, Н. Ф. Марков, С. Г. Кириллин, С. И. Лифу, И. И. Захаров, У. А. Сивцева, А. Г. Ядрихинская, Е. И. Рыкунова, И. П. Игнатьев, Л. Л. Викторов, М. П. Романова, К. Я. Сивцева ааттарынан киһи туттабыт. Олохторун оҕону итингэ анаабыт учууталлар

Ядрихинская В. Д., Нифонтов Н. А., Оконешников П. П., Винокурова Е. А., Суздалов К. П., Шапошников И. И., Марков П. А., Туласынова А. Я., Карпов И. П., Хоютанов Н. Р., Оконешников И. И., Атласова А. Н., Птицына О. С., Алексеева Л. П., Романов С. С., Кириллина Т. И., Шестакова А. А. үөрэнээччилэрин өйдөрүгэр — санааларыгар мэлдьи сылдыахтара.

Билигин коллектив оскуола истэриятын, үгэстэрин өссө үрдүк таһымга таһаарар, киһи аатын-суолун, урукку көлүөнэ үлэтин чингээн биэрэр, салгы сайыннарар эрэллээх үлэһити сылдыарат. Үбүлүйдээх сылга 565 оҕо үөрэнэр, 91 учуутал, үлэ маастара үлэһит. Былырынныгы үөрэх сылын түмүктэринэн 7 үөрэнээччи наар «туйгун», 114 оҕо «үчүгэй» сыналарга үөрэммиттэрэ. Оскуоланы 66 үөрэнээччи бүтэрдэ. Үбүлүйдээх сыл выпускнигата Альбина Бугаева үөрэххэ туйгун ситиһилэрин иһин үрүн көмүс медалы ылары ситистэ. Быйыл оскуоланы бүтэрбит оҕолортон 12 абитуриент үрдүк, 18 үөрэнээччи орто анал үөрэххэ киирдилэр.

Барыта 9 методическай холбоһук үлэһит. Ытыллар үлэни салайар киһинэн методсовет буолар. Холбоһуктар үлэһитин сүрүн тускулунан хас биһирди учуутал айар дьобурун, кыһын сайыннарын, идэтин таһым үрдэти. Учуутал уонна үөрэнээччи биһиргэ үлэһитинэр, кылаас таһынаагы предметнай куруһуоктары тэрийин, дьобурдаах оҕолору кытта биһирдиһэн дьарыктаны буолар. Вас-

тын опыты көрдөөһүн, үөрэтин, тарбаты — методическай үлэ биһир сүрүн көрүгэ. Учууталларбыт бастын уопуттарын семинардарынан, методическай нэдиэлэлэринэн, педагогическай ааһыларга дакылааттарынан, араас конкурстарга кыттынан киһи билигэ-көрүүгэ таһаарабыт. Ол курдук республикатаагы директордар семинардары, улуустаагы завучтар, нуучча тылын, истэрият, Үрүн Уолан предметин учууталлара, социальнай педагогтар, библиотекардар түмсүүлэрэ биһиги оскуолаҥа ытыллыбыттара. Бастын үлэһэ методическай холбоһуктарынан буолаллар математика (сал. Рехлясова С. К.), нуучча тыла уонна литературата (сал. Петрова М. А.), биология, химия, география (сал. Иванова Л. Н.).

Начальная үөрэх уонна итиннэ оҕону салгы ситиһилээхтик сайыннарын акылаатынан буоларын быһытынан маҥнайгы учууталлар Сабарайкина Р. М., Попова Н. С., Дьяконова М. М., Сивцева Н. К., Ефимова О.

Н. Рожина М. Д., Карамзина М. В., Владимирова К. Е. үөрэпит оҕолоро орто, үрдүк кылаастарга биһир бастыннарын буолаллар.

Саҕаны, сонуну уонна улахан туһаны атын улуус оскуолаларын кытта опыт атастаһыта, Саха госуниверситетин лекциялара, учууталлар идэлэрин үрдэтэр, национальнай оскуолаларын чинчийэр институттар методистарын практическай сүбэлэрэ аҕалаллар. Ону бэйэбит үлэһитигэр олоххо киллэриннэн дьарыктанабыт.

Оскуола коллектива урут үлэһэбит учууталларга дьинг ис хоһоонноох, айымнылаах үлэһитин иһин махтанар. 125 сыллаах юбилейин истиг эбэрдэни тириэрдэр уонна саҥа үлэ көрүгүнэн, программаларын, олох көрдөбүлүгэр эппиэттир сүүрэннэри киллэрэргэ эрэллээх.

А. ПОПОВА, оскуола завуча, РСФСР норуотун үөрэҕиритин туйгунна.

1 №-дээх Нам орто оскуола 125 сыллаах юбилейын сэтгэний 14-15 күннэригэр бэлиэтир. Бары үөрэммит выпускниктары, үлэһэбит учууталлары оскуолаҥа ытыллар санаһа, оҕо саас ойор күннэрин, эдэр саас умнуллубат түгэнигин өйдөһө ыалдьытты кэлэргитигэр ыгырабыт.

Юбилейнай комиссия.

Аммосов олобун тиһэх күннэрэ

И. НИКОЛАЕВ, И. УШНИЦКАЙ «ЦЕНТРАЛЬНОЕ ДЕЛО» КИНИГЭЛЭРИНЭН

М. К. Аммосовы бастаан Киргизия ИДНК-тын барыллаан хаайы дьинтигэр туппунтара. Майтан киһи Е. М. Ярославскайга сурук ытыпта (даатата суох, ол эрээри ис хоһоонунан сылыктаатаахха, хаайыллыан эрэ иһиннэ суруллубут) уонна БСК(б)П КК иһинээҕи ПХК бюротун аадырыһыгар официальной сайабылыаньаны атаарбыта, итилэр 1937 сыл сэтгэний 19 күнүгэр суруллубуттара. Олорго киһи кырдыктаахтык, партинайдык ырытарга көрдөспүтэ.

Сурук аадырыстарыгар тийбэтэҕэ, 1937 сыл сэтгэний 20 күнүгэр партияттан таһаарыттарга.

Ол да буоллар санаатын түһэрбэтэҕэ, И. В. Сталинна уонна Н. И. Ежовка сайабылыаньа суруйбута. Оно буруйа суоһун дакаастаабыта, Николай Ивановичтан киһи дыалатыгар ураты силиэстийэни ытытарга көрдөспүтэ.

Ежов akkaастаабатаҕа, Фрунзеттан Москвага аҕаларга бирикээстэбитэ. Максим Кирович конвойнай вагонга тух санаалаах-онолоох, эрэллээх айаннаабытын таайыаха эрэ сөп. Аммосовы туохха буруйдаабыттарай? 1922 сылтан саҕалаан Саха сирин контрреволюционнай националистическай тэриэтэтин салайааччыларыттан биһирдэстэр, ол тэриэтэ сылаа Саха сирин ССРС-тан арааран, Япония протекторатынан Саха сирин буржуазнай государствоһун тэрийин дьин буруйдаабыттар. Киһи японскай разведкаан 1922 сылга вербовкаламмыт уонна

1928 сылга дылы үспүйөүскэй сибидиэннэни биэрбит, ону тэгэ контрреволюционнай сэбилэннэлээх бастаанньа, японскай интервенция ситиһилэнэригэр уеууобуһаны бэлэмнээбит курдук боочочобуттара.

Буруйдааһынар тарбахтан эмэн ылыллыбыттара. Москвага Максим Кирович кырдык буолбакка, аатырбыт-сураһырыт Лефортовка күүтэрэ. Манна ынырык уонна араас албастары туттар палаттар бааллара, манна саамай тулхадыйбат, күүстээх дууһалаах дьоннору сордууллара.

ССРС ИДНК Лефортовскай силиэстийэлиир түрмэтэ Петр I адмирал, швейцарец Ф. Я. Лефорт XVII үйэ бүтүүгүгэр тутуллубут урукку дыбарыастара этэ. Кылаабынай корпуска следователлэр кабинеттарын сэргэ 200 камера баара.

Лефортовка режимэ олус кытаанаҕа. 6 чааска туруу, 8 чааска сарсыардаагы бэрэбиэркэ, оттон 18 чааска — кыһээнги, утуйуу 22 чааска. Н. И. Ежов кэмигэр борогуулка түүн эрэ көңүллэнэрэ, 15 мүнүүттэн ордуо суохтааҕа. Камераҕа сарсыарда туруохтан кыһэ утуйуохха дьини сытар көңүл-лэммэт этэ, хаайылаах туруохтаах эбэтэр хаамыахтаах, олоппоско олоруохтаах, олорбутунан утуйар көңүллэммэт. Түүн 22 чаастан сарсыарда 6 чааска дылы доппуросууллара, силиэстийэлэнэр киһини утуппаттара. Үс надзиратель аҕалара — биһир инники, икки киһи хаайылаабы илиитин эрийэн киллэрэллэр. Хара өңүнэн кырааскаламмыт кө-

рүдүөрүнэн хаамаллара (И. В. Сталин өлбүтүн эрэ кэннэ кырааската уларытыллыбыта). Доппуросуостанааччы кабинэка хамсаабакка туруохтааҕа. Дьингэ олоппос уһугар олорору көңүллүүлэрэ, 8 чаастаах доппурос устатыгар барытыгар. Көрдөрүүнү биһириттэн akkaастаны уонна режимы кыратык да кэһи иһин хаайылаабы карцераҕа ытыттар. Оно инстуркцияҕа сөп түбэһиннэрэн, күннэ 300 грамм килиэби, литр түөрт гыммыт биһир оргуй-

режимин кэстэвинэ, ордук кытаанах режимнээх карцерга көһөрүллэр. Итинниктэр элбэх этилэр — сыл тымны кэмигэр муустаах карцердар, ханнык баҕарар кэмигэр парилкалар, иһинэри муосталаах уонна намыһах үрүттээх карцердар, уунан толоруллубут камералар.

Лефортово кытаанах режимин, карцердарынан уонна киһини илиһиннэрэр элбэх күннээх «атахха туруунан» эрэ буолбакка, илди кырбааһынынан аатырара.

Н. И. Ежов Лефортовкага үлэлирин сөбүлүүрэ. Доппуросуостанынҕа быһаччы кыттыны ылар, ол доппуросуо боротокуолугар суруллубат этэ, барыта киһи хаайылыбытын, бэйэтин уонна киһинээх бас бэринээччилэр көрдөрүүлэрин эрэ кэнниттэн биллибитэ.

Баҕардар Н. И. Ежов Максим Кирович Аммосовы доппуросуостанынҕа кыттыбыта буолуо, төһө да ханна да бэлиэтэммэтэвин иһин. М. П. Фриновскай көрдөрүтүн «өскөтө хаайылаах бэйэтин көрдөрүүлэрттэн akkaастаннаһына, Ежов баран хаалара, следователлэр хаайылаабы «чөлүгэр түһэрэгэ» ыйы бэриллэрэ, ол аата буруйданааччыттан урукку сымыйа көрдөрүүлэрин ситиһиллэхтээҕэ. Ежов хас биһирди киһини ытылааххыт суоҕа дьин итэбэтэ сатырара.

М. К. Аммосов дыалатыгар докумуон баар, киһи сыл аҕара (дьингэһэҕэр албаһаан, «балтараа сыл» дэнилибит быһылаах) буруйун билиммэтэх, ол иһин киһинээх уһук миэрэлэртэн

биһирдэстэрин туттубуттар — цемент муостага 16 суукка сыгыһыах сытарга күһэйбиттэр. Ити 16 суукка устата ачыккытан уонна утатыннан моруулаабыттарын сэрэйинэххэ эрэ сөп.

Дьэ ити эрэ кэнниттэн М. К. Аммосов следователлэр оҕорбут доппуросуостарын боротокуолугар или баттырҕа күһэйлибитэ (өскөтө или баттаһына дьингэһэ, подделка буолбатах буоллахтарына), боротокуолларга кэнники чыһыла даатата туруоруллара (ити НКВД-лар дыаланы бассымбайдыр стандартнай ныммалара этэ), баҕардар ааһар да туруга суох буолуон сөп. Ол аата киһи Лефортовкага сыл аҕара — 1938 сыл бэс ыйыгар дылы турууласпыт.

1938 сыл от ыйын 28 күнүгэр ССРС Үрдүк суутун Байыаннай коллегията баара-суоҕа 20 мүнүүтэ салбаһан барбыт суутуур мунһаҕар М. К. Аммосов РСФСР ХК 58-1 «а», 58-7, 58-8 уонна 58-11 ыстатыйаларынан көрүлүбүт буруйу оҕорууларга буруйдааһынан билиммитэ уонна малын-салын конфискациялаан туран ытарга биһиргэбэрдээбитэ.

М. К. Аммосов 1938 сыл атырдыах ыйын 2 күнүгэр ытыллыбыта. Куттал суох буолуутун органнын сотрудниктарыттан биһирдэстэрэ бигэргэтиринэн киһи өлүгүн Москвага Донскай монастырь кылабыһатыгар көмпүттэр.

Максим Кирович Аммосов 1956 сыл муос устар 28 күнүгэр реабилитацияламмыта. Лиза ПРОТОПОВА, Нам 1 №-дээх оскуола.

Куоласпытын холбуубут

Энийл олохтоох хаһыат хайдах дьылбаланахтаабы бийигини эмиэ таарыйар. Харчы тийбэтииттэн республика үбүлээһини тосту сарбылары былаанньыр дьен сурабы иэстэбит. Ол гынан баран уураах, дыһал, быһаары ылылла илик. «Куһаҥан сымыйа буолбатах», эбэтэр «тыала суохха мас хамсаабат» дьен норуот муударана баар. Онон үчүгүгү-куһаҥанга бэлэм буолуохха наада.

Активнай үлэттэн тэйбиһит ыраатан, бүгүгүн олох үүтүн-хайаһаһын билбэппит. Оноуоха эбии бийиги курдуктар этинилэрин ким эмэ иэстэрэ, ылынара биллэбит. Ол да буоллар хаһыакка суруктары бэчээттэппит В. Никифорова, Н. Сивцев, Н. Корева, Т. Замятин уо.д.а. этинилэрин толору биһирээт, бэйэбит куоласпытын холбуубут. Улууе административнай единица быһыытынан баарын тухары хаһыаттаах буолуохтаах.

Государство киһи туһугар тэриллэр, оноуоха сулуоспалыыр дииллэр. Эбийитин демократическай, правовой госуударство ааттаах граждандарын интэриэһин учуоттуон сөп этэ. Улууе дыһалтата үөһээни салалтага туруорсара, куолаһын утумнаахтык иһитиннэрэрэ наада. Бу дыһуннаах суолталаах болпуруос хаһыат редакциятын эрэ дыһалата буолбатах.

Редакция сылы туорууругар кырдык, элбэх харчы наада. Холубур, 1996 сылга 881395 тыһ. солкуобай ороскуоттамыта. 1997 с. 6 ыйыгар бюджет ороскуотун чааһа 305740 тыһ. солкуобайынан быһыллыбыт. Оттон быһылгы сыл агарынаабы ороскуот 443.396 тыһ. солк. тэҥнэспит. Бу харчы аҥардас редакция бэйэтигэр эрэ ороскуота буолбатах. Маҕтан элбэх суума типографияга, почтага барар. Куораттан кумаабы тийээн таһаа-

рыга таһаҥас массынатын биһр рейсигэр ортотунан 857000 солк. төлөнөр. Итинник рейстэр сылга 3—4 буолаллар. Аны кумаабы сыаната киһи толкуйа тийбэт үрдүгэ. Итинник ороскуот элбэх.

Бэчээт үлэтин дыһайар үрдүкү тэрилтэ 1998 сылга ороскуот 20 бырыһыанын эрэ толуйуохпутун сөп. Онон ордугун бэйэбит булунар толкуйдааг дьен сэрэппиттэр. Дьыала ис хоһоно итиннэхэ.

Редакцияга дохуот источнигы булуун дьен сүбэлээбиттэр. Ол аата туох эмэ хаһаайыстыба тэриннэхтээх, атынан-эргизинин дьарыктаннахтаах. Хаһыакка өр сылга үлэлээбиппитинэн биллэбит, ити букатын кыаллыбат. 2—3 куобабы тэҥнээк кирэтэ сылдьан туга да суох хаалы дьен бу буолуохтаах.

Урут да туһаныллыбыт, билигин да күөскэ туһаныллыахтаах суолунан дьон хаһыакка сурутуута буолар. Дьэ өйдөөн көрбүштү хаһыат билигин 1,5 тыһынча эрэ экзemplырынан таһсар буолбут. Аҕыйах сыллаабыта 3000-тан таһса сылдьыбыта. Бу туох буолла! Сурутууну 2,5 тыһынчага тиздэр кыах баар дии саныбыт.

Средненскэй оройуон суох буолбутун кэннэ тираһы элбэтин болпуруоһа наһаа сытытык тура сылдьыбыта. Оччолорго партия райкома, «Союзпечать» отделениета, редакция элбэх кэпсэтинни ыһыттарга, партиянай тэрилтэлэргэ быһаччы соруудахтары тиздирбиттэрэ. Онон хаһыат кэмэйэ, таһсар аһсаана сарбыллыбата. Күн бүгүн итинник ньыма ис кыах аһсааныгар кирибэт. Онон, дьон активноһугар, патриотизмга олобуран, хаһыакка бука бары сурутуобун дьен ыгырынан мунурданабыт.

Сурутуу сыаната ыарахан. Онон ким да кими да эбээһинэстиир кыага суох. Манна сыһыаран, тэрилтэлэр сурутууларын сыаната наһаа ыарахан дьихпитин баһарабыт. Коллективной туһаныыга хаһыаттаах, сурунааллаах тэрилтэлэр баалларын итэрийимээри гынабыт. Бу сыананан библиотекалары охсобут. Ол ночоото редакцияга тиксэр. Чэпчэки сыананан иһилиэннээ сурунуун, бийиги атын таһаарыны ылыбыт ордук дьен санаа үөскүүн сөп.

Рекламаттан, биллэринтэн төһө эрэ үп кириэр кыахтаах. Арай бийнэхэ элбэхтик рекламалыыр, биллэрэр, агитациялыыр кыахтаах баай тэрилтэ, хомойуох иһин, суох. Эбэрдэлэр, махталлар, биллэриилэр үгүс өтүлэрэ олохтоох телевидениета кириэллэр. Тоҕо онууга өйдөнөр. Бастакытынан, түргэник туһанылар, иккиннинэн, ырынан-үңкүүнэн тупсарылаах. «Алдьархай-хыакка сурутуута» диэбит курдук, редакция ирээтигэр өлбүт киһи биллэринтэ тиксэр. Ити харчыта бьстах абырах эрэ буолуон сөп.

Өгө чэпчэки эрэ буоллабына дьон элбэхтик туһаныахтара. Онон редакция тэрилтэлэри кытта дуогабардаһан чэпчэтиллээх өгөлөрү онорорго холонуох этэ. Бу болпуруоһунан ким эрэ анаан дьарыктаннахтаах. Оттон штат сарбыллара чуолкай буолла.

Улууе дыһалтатыгар эрэмийэ улахан. Киһи тэрилтэлэр кыахтарын, туруктары билэрин, дыһайарга бырааптаабын быһытынан, редакцияга көмө көдүүстээх суолун булуон сөп. Бийиги үрдүттэн харчы суох дьени эрэ биллэбит. Ол эрээри мөлүйүүнүнэн солкуобай ороскуоттаах юбилядар, малааһыннар, бириистэр, бириэмийэлэр оҥоһуллалларын иэстэбидэ олоробут. Быйыл са-

һыгы ыһах спортка күрэхтэһиитигэр, ат сүүрүүтүгэр бастабыттарга хас эмэ мөлүйүүнүнэн солкуобай суумалаах бириистэр туттарыллыбыттарын туһунан хаһыат иһитиннэрбитэ. Бийиги материалнай көбүлээһини утарбаппыт. Ол да буоллар бары барыта сөбүгэр собуе буолуон наада. Итиниктин итинник ороскуоттартан сарбыһан атынга туһаныахха.

Үөһэ патриотизм дьен тылы туттубуппун. Ону аҕыйах тылынан быһаарабыт. 1961-1964 сс. уларытылар сағанар оройуоннар хаһыаттарын холботолуу сылдыбыттара. Онон, хамсаабакка мьестэтигэр олорон хаалыт оройуон улаһаны сүтэрбэтэ. Оттон холбоһуу состоруутугар барыт оройуон моральнай сүтүгүн ким сатаан ааһыа буоллабыт. Киһи олобун сырдатар матырыяал аһсаана букатын аччаабыта.

Республика хасты да улууһун холбоон биһр хаһыат оҥоруохха сөп дьен санаа этиллибитэ. Оччобуна «Энгиэли» Намна тахсыбат. Сага таһсар хаһыакка Нам матырыяала нүөмөр аайы баар буолара саарбах. Бэйэбит хаһыапытын республиканскай хаһыат курдук ааһарытыгар тийиэхпит. Онон туһа кыра.

Хаһыат тахсыбат буоллабына типография онуунан хаалыа дьен итэҕэйэргэ уустук. Бу икки тэрилтэҕэ бүгүн отуттан таһса киһи үлэтир. Киһилэр үлэтэ суох хаалыылары бийигини дьиксиннэрбэт буолуон сатамат. Итиниктэринэн салайтаран хаһыат, 62 сыл устата тахсыбатын курдук, таһса туруохтаах диэбит.

**А. КСЕНОФОНТОВ,
И. ОБУТОВ,
«Ленин суола» хаһыат
урукку редактордара,
улууе бочуоттаах
гражданиннара.**

Сутуругар сокуоннаах алдьархайга тиэртэ

Алтынньы 27 күнүттэн сэтгэний 2 күнүгэр дьери улууе үрдүнэн 10 быһылаан таһыста.

Алтынньы 27 күнүгэр Үөдэйтэн КП ыскылаатыттан хаста да уотурбаны уорбуттарын биллэрдилэр.

Ити күн хирургическай отделениега Аппааны олохтооҕо Б. кырбана, харабар улахан эчэйиллээх кирибитин дьуһурунай врач биллэрдэ. Итиннэ сыһыаннаах бу бөһүөлөк олохтооҕо тутулуна.

Алтынньы 28 күнүгэр НСРҮ икки курсанарыттан саһабылыанна кириде. Киһилэр билбэт дьонноругар кыра малларын талаппыттарын уонна кырбамыттарын ыйыттар. Онон Хатырыкка олоһор эдэр уолаттар тутулуунулар.

Биллэбит дьон Хоптолооххо сылгыны өлөрбүттэрин туһунан Хамабааттан биллэрдилэр.

Бу күн Граф Биэрэгэр Жатайтан сылдьар 4 эдэр киһи көлөпүһүн тийэ сылдьан тутулуунулар.

Алтынньы 29 күнүгэр Үөдэйгэ 60 кг. ынах этин, куулунан саахары, бурдугу уонна 1 дыһаһык арымы уорбуттара билиннэ.

Алтынньы 30 күнүгэр Нам остолобуойун охранинга биллэрбитинэн, остолобуой аттыгар киһи өлүгэ көһүннэ.

«Чуоһаан» хаарчаһаһыт эпипэтинэстээх тэрилтэ хотонуттан алтынньы 16 күнүгэр биллэбит дьон ынабы уорбуттарын туһунан бу күн Үөдэйтэн биллэрдилэр. Уорбаланааччы тутулуна.

Алтынньы 31 күнүгэр 2 Хомустааһа кырбаны түмүгэр Кузьмина М. М. өлбүтүн туһунан балыһа враһа биллэрдэ. Уорбаланааччылар 3. уонна М. 2 Хомустаах олохтоохторо тутулуунулар.

Бу быһылааннарга милиция үлэһиттэринэн бэрэбиэркэлэр ытыллаллар.

Ааспыт нэдиэлэҕэ 3 киһи бытархай күлүгээннэһингэ түбэстэ, 18 киһи арыгылаан, буруйга тардылына.

Ити күннэргэ милиция үлэһиттэре «Вихрь» операцияны ыттылар. Барыта 4 уопсай, 66 чаһынай дьне хабылына, 34 урут сууттана сылдыбыт, 26 милиция отделгар учуокка турар дьон бэрэбиэркэлэниилэр. 21 иһэр-аһыыр, мөлтөх бэрээдэктээх дьне көргүгүнэ бэсиэдэ оҥоһулуна, бу кэмгэ 43 булт саата кыһулуна.

ГАИ линиятынан суол быһылаана таһаарылыбата, 6 киһи итирик туруктаах суол быраабылатын кэһэн түбэстилэр, 6 техника стоянкага туруорулуна.

ОБО • ИИЭ • ДЬИЭ КЭРГЭН

Обо пособиета - күүтүүлээх көмө

Пенсионнай управление иһинэн обо пособиетын сектора киһиннэн үлэлээбитэ иккис сылыгар барда. Ол гынан баран пенсионнай управление иһинэн обо пособиатын сорох көрүгүнэри анааһын уонна төлөөһүн оҥоһуллубута управление үлэлиэбиттэн баар.

Сектор сүрүн сыалынан республика бюджетиттан быһаччы анаммыт үп толору оҕоһо ананан төлөөһүнүн учуотун уонна хотуруолун ытыты.

Бастатан туран, маньык төлөбүрдэр оҥоһуллаллар:

1. Хас бирдирин оҕоһо 16 сааһыгар (уопсай орто үөрэхтээһингэ сылдьар оҕо 18 сааһыгар) дылы ый аайы төлөнөр пособие.

2. Үлэлээбэт (үлэтэ суох) ийэлэргэ биһр кэмнээх сага обо төрөөһүнүгэр пособие.

3. Кыаммат дьне кэргэттэргэ оҕолорун 3 сааһыгар дылы ый аайы төлөнөр компенсация.

4. Хат дыһталлар (үлэтэ суох) 12 нэдиэлэтигэр дылы учуокка турбуттарга биһр кэмнээх пособие.

Ол курдук учуокка 7270 обо турар, онтон соботох ийэ оҕолоро — 778, үлэтэ суох төрөппүттэрдээх оҕолоро — 389, инвалид оҕо — 170, итинниһилэрин сүтэрбиттэр — 416. Ону таһынан үлэтэ суох олоһор 111 ийэлэргэ оҕолорун 3 сааһыгар дьери көрөн олоһоллоругар пособие төлөнөр.

Көстөрүн курдук, сектор обо пособиетын төлөөһүнүнэн эрэ мунурдамат. Манна таһынан оҕолор социальнай эйгэлэрэ тус туһунан учуоттаан, төлөбүрдэри онорор. Обо пособиета 4 көрүгүнэ араһар: соботох ийэлэр, төрөппүттэрэ баһыаннай сулуоспаҥа сылдыааччылар, эпипэккэ сылдьар оҕо, алимент төлөбүртүн куотунар төрөппүттэрдээх оҕолор.

1994 сыл 885 №-дээх Республика Президенин Ыһааһынан бу оҕолорго пособиеларыгар үрдэтин оҥоһуллубута. Эскөтүн оҕоһо пособие хамнас алын кэмэһин 70% 99351 солк. төлөнөр буоллабына, соботох ийэлэр оҕолоругар 2,1 төгүл

үрдээн 298059 солк. төлөнөр. Онон атын көрүгүнэ (байыаннай сулуоспаҥа сылдьар төрөппүттэр, эпипэккэ сылдыааччылар, алимент төлөбүртүн куотунар төрөппүттэрдээх оҕолор) хамнас алын кэмэһин 5% үрдээн, 149030 солк. төлөнөр.

Манна таһынан үлэтэ суох ийэлэргэ үлэтэ суобунан учуокка турбутунан көрөн, оҕотунан олоһоллоругар пособие ананар. Бу көрүгүнэ хамнас алын кэмэһин 100% — 141933 солк., обо 3 сааһын туолуор дьери төлөнөр. Онон үлэттэн уурайыт бириккээстэрэ тэрилтэ реорганизацияга, ликвидацияга барбытынан уонна үлэштата сарбыллыбытынан дьен буоллабына хамнас алын кэмэһин 200% — 283866 солк. обо 1,5 сааһыгар дьери төлөнөр. 1,5 сааһыттан үһүгэр дьери хамнас алын кэмэһин 100% — 141933 солк. төлөнөр.

Саха республикатын правительствотын уураарынан сыана араастаһыларынан социальнай көмө быһыытынан 1996 сыл кулун тутар ыйтан 3 сааһыгар дьери оҕолорго ый аайы компенсация пособиеларыгар эбии төлөнөр. Эскөтүн бу дьне кэргэттэрэ ыйдаабы дохуоттара наһыһах буоллабына. Төлөбүрүн кэмэһиэ обо дьне кэргэнгэ хаһыс оҕолон төрөөбүттүтэн тутулуктаах. Бастакы, иккис оҕолорго хамнас алын кэмэһин 30% — 42580 солк., 3 оҕоһо хамнас алын кэмэһин 50% — 70967 солк., төрдүс уонна онтон үөһэ оҕоһо 60% — 85160 солк.

Эпипэккэ сылдьар оҕолорго эмиэ туһунан балаһыанньанан өссө үрдэтиллибит компенсация төлөнөр. Бу балаһыанньанан тустаах ылааччылар ыарахаттары көрсөллөр. Ол курдук кылгас кэмгэ кварталга болдьохтооһун элбэх докумуон ирдэнэр. Билигин сага балаһыанньа бырайыага оҥоһулла сылдьар. 10 ый туругунан 145 оҕоһо 23,0 мөл. солк. төлөннө.

Тэрилтэлэр тустаах үлэһиттерин кытта ыкса сибээстээхтик үлэһиттэр. Обо учуотун ытытыт, төлөбүрдэр оҥоһуллулары хотуруоллуубут. Ыһынан хас бирдирин тэрилтэ очтуотун ирдийбит. Ааһсар тэрилтэбит аһсаана 156. Сектор иһинэн

172 оҕоһо личнэй дыһалалара, араас бас биллилээх 70 тэрилтэттэн 2750 обо личнэй дыһалалара оҥоһулуунулар.

Ытытылар бэрэбиэркэлэр түмүктэринэн 5723,0 тыһ. солк. хос төлөөһүн көһүннэ. Бу сүрүн биричиннэтинэн үлэлээбэт ийэлэр үлэҕэ кириэн баран бириэмэтигэр сектора биллэрбэттэриттэн уонна соботох ийэлэр үлэһиттэр тэрилтэлэринэн уонна сектора ийэ пособиетын анатан ылыылары буолар. Манна бэрэбиэркэ үлэтэ күһүрдүлүннэ. Онон улахан көмөнү хас бирдирин оҕону, төрөппүтү компьютернай сеть учуотугар ылыы онорор.

Үчүгэй учуоттаах, тэрээһин үлэлээх тэрилтэлэринэн киһиннэммит улууе балыһата (528 оҕолоох), ветлаборатория, быткомбинат, гимназия, «Үөдэй» КП, Салбаһа, Нам селотун, Үөдэй, Хатын Арыы администрациялара буолаллар.

Нэһилиэк администрацияларын эпипэттээх үлэһиттэрэ соботох ийэлэр докумуоннарын (тип. форма «Ф 4», «Предложение») толоруутугар улахан болдомтолорун ууран сөптөөх чаччы дааннайдары толоруоллоругар баһарыллар.

Билигин сектор үлэтигэр кэжкэ уларыһылар таһыстылар. Ол курдук олоһор дьнеһин тустаах ийэлэргэ илдьэн биһри тохтоһулуна. Онон үлэтэ суох ийэлэр тус уурдары киһинкэлэригэр сбербантан, онтон атыттар үлэһиттэр тэрилтэлэринэн уонна олоһор нэһиликтэринэн ылыахтара. Сбербанга 1222 оҕоһо 176,0 мөл. солк. төлөнөрө сабадаланар.

Российскай Федерация бу дьыл атырдыах ыйынаабы «Обо пособиетын анааһын уонна төлөөһүн бэрээдэгэ» уурааһар олоһуран Саха республикатын правительствотыгар сага балаһыанньа оҥоһулла сылдьар. Госпособие республикатаабы управлениетын начальнига Босикова А. С. интервьюту «Якутия» хаһыат алтынньы 2 күнүнээһи нүөмэригэр тахсыбыта, онон билингги буолаары турар уларыһылар тустарынан тахсыбыта. Онон күндү ийэлэр бэйэбит санаабытын, этигитин хаһыатынан биллэрэрит буоллар

улахан көмө буолуо этэ. (Билигин араас санаалар бааллар, пособие уу харчытын онугар бордууктанан төлөөһүн, туһунан фонда тэриллэти уо.д.а.).

Россия үрдүнэн ыараханньа ытытылар реформа түмүгэр социальнай көмө — обо пособиетын ый аайы төлөөһүн кыһан оҥоһуллубута. Бу дьылга республика бюджетиттан уопсайа 3124050,0 тыһ. солк. кэлэн 4 ыйдаах обо пособиета төлөннө. 1996 сылга сэтгэний, ахсынньы ыйдарга хаалыт испит уонна бу дьыл тохсуннуу, олунньу ыйдара.

Социальнай страхование үбүттэн сага төрөөбүт оҕоһо биһр кэмнээх пособие төлөнөр. Билингги кэмэһиэ хас бирдирин оҕоһо 2128995 солк. ананар. Социальнай страхование балаһыанньата өссө ыарахан. Бу төлөбүр 1996 сыл агарыттан төлөмкөкө тохтоон турар. Ол курдук биһр кэмнээх пособие 54 оҕоһо ананан 112235,0 тыһ. солк. иэстээх.

Республиканскай госпособие управлениетын тэрээһининэн араас уураахтар тахсаллар. Саха республикатын Президенин 268 №-дээх уурааһа бу дьыл от ыйын 28 күнүгэр тахсыбыта. Онон обо пособиетын төлөбүрүн бастакынан ый аайы бюджеттан ытытар соруудаһаһыта. Хомойуох иһин, бу уураах кыһан толоруллубат. Бюджет хамнаска иһэ элбэхтик ахтыллар, оттон обо пособиетыгар ис тобо эрэ ахтыллыбат.

Алтынньы ый туругунан улууска 8 ыйдаах обо пособиета төлөмкөкө турар. Ити 6735,0 мөл. солк. тэҥнэстэ. Дьыл бүтэрэ иккы ый хаалла, оттон испитин төлүүргэ этэргэ күчүмэһиэ.

Обо пособиета кэмнигэр төлөнөр буоллар дьне кэргэн күннээһи кыһалбатыгар көмө буолара саарбаҥа суох.

Правительствотун обо, ийэ харыстабылыгар анаабыт социальнай көмөтө билингги кэмгэ сөпкө бириэмэтигэр оҥоһулларыгар эрэннээһи баһарыллар.

**У. КРИВОШАПКИНА,
пособие секторын сүрүн специалиһа.**

Телевидение программа

ВТОРНИК, 11

1-я программа. Канал ОРТ 06.00 «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.00 Программа В. Познера. «Человек в маске». 10.40 «Смехопанорама». 11.15 Домашняя библиотека. 11.30 «Угадай мелодию». 12.00 Новости. 12.10 Программа «Вместе». До 12.55. 15.00 Новости. 15.20 «Волшебные истории». «Принц и нищий». Мультсериал. 2-я серия. 15.45 Кварете «Веселая кватанья». 15.55 Счастливый случай. 16.40 «Космическая полиция». Фантастический сериал. 17.05 «До шестнадцати и старше». 17.30 «100 лет приключений». Сериал. 18.00 Новости (с сурдопереводом).

СРЕДА, 12

1-я программа. Канал ОРТ 06.00 «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.00 Эльдар Рязанов в программе «Тема». 10.40 «В мире животных» (с сурдопереводом). 11.15 Домашняя библиотека. 11.25 Джентльмен-шоу. 12.00 Новости. 12.10 Программа «Вместе». До 12.55. 15.00 Новости. 15.20 «Волшебные истории». «Горбун собора Парижской Богоматери». Мультсериал. 1-я серия. 15.45 «Классная компания». 16.15 Зов джунглей. 16.40 «Космическая полиция». Фант. сериал. 17.05 «До шестнадцати и старше». 17.30 «100 лет приключений». Сериал. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.00 Погода. 19.10 Час Пик.

ЧЕТВЕРГ, 13

1-я программа. Канал ОРТ 06.00 «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.00 Человек и закон. 11.10 Смак. 11.30 «Угадай мелодию». 12.00 Новости. 12.10 Программа «Вместе». До 12.55. 15.00 Новости. 15.20 «Невероятные приключения Джони Квеста». Мультсериал. 15.45 «Классная компания». 16.10 Лего-го. 16.40 «Космическая полиция». Фант. сериал. 17.05 «До шестнадцати и старше». 17.30 «100 лет приключений». Сериал. 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.00 Погода. 19.10 Час Пик. 19.35 «Угадай мелодию». 20.00 «Чтобы помнили». Валентин Зубков. Ведущий — Л. Филатов. 20.45

ПЯТНИЦА, 14

1-я программа. Канал ОРТ 06.00 «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.15 «Девушка по имени Судьба». 10.05 «Клуб путешественников» (с сурдопереводом). 10.50 Домашняя библиотека. 11.20 «Играй, гармонь любимая». 12.00 Новости. 12.10 Программа «Вместе». До 12.55. 15.00 Новости. 15.20 Фильм-сказка «Огонь, вода и... медные трубы». 16.55 «Улица Сезам». 17.25 «5х5». 18.00 Новости (с сурдопереводом). 18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.05 Погода. 19.15 Здоровье. 19.45 Поле чудес. 20.45 Спокойной ночи, малыши. 21.00 Время. 21.35 Программа передач. 21.40 Великие сыщики. Детектив «Успокой-

18.20 «Девушка по имени Судьба». 19.00 Погода. 19.10 Час Пик. 19.35 «Угадай мелодию». 20.00 Эльдар Рязанов в программе «Тема». 20.45 «Спокойной ночи, малыши». 21.00 Время. 21.35 Программа передач. 21.40 Фильм Эльдара Рязанова «Жестокий романс». 1-я и 2-я серии. 00.20 Пресс-клуб. 01.15 Новости. 01.30 Программа передач. До 01.35. 2-я программа. Якутск 07.00 «Утром...». Информ.-муз. программа. Канал «Россия» 07.35 «Дежурная часть». 07.50 «Торговый дом». 08.00 Вести. 08.25 Подробности. 08.40 Монетный двор. 08.50 Сергей Жигунов и Дмитрий Харатьян в теле-

19.35 Леонид Ярмольник в телепередаче «Золотая лихорадка». 20.10 Человек и закон. 20.45 «Спокойной ночи, малыши». 21.00 Время. 21.35 Программа передач. 21.40 Харрисон Форд в триллере Романа Поланского «На грани безумия». 00.00 Хоккей. Евролига. «ТПС» (Финляндия) — «Торпедо» (Ярославль). Передача из Финляндии. 01.20 Новости. 01.40 Программа передач. До 01.45. 2-я программа. Якутск 07.00 «Утром...». Информ.-муз. программа. Канал «Россия» 07.35 Вовремя. 07.40 Монетный двор. 07.50 «Торговый дом». 08.00 Вести. 08.25 Подробности. 08.40 «Дежурная часть». 08.55 Сергей Жигунов и Дмитрий Харатьян в теле-

«Спокойной ночи, малыши». 21.00 Время. 21.35 Программа передач. 21.40 Людмила Хитяева, Валентин Зубков в фильме «Евдокия». 23.40 «Каскадеры. Мир трюков». Сериал. 00.10 «Всегда ва-ша...» Лариса Долина. 01.25 Новости. 01.30 Программа передач. До 01.45. 2-я программа. Якутск 07.00 «Утром...». Информ.-муз. программа. Канал «Россия» 07.35 Вовремя. 07.40 Монетный двор. 07.50 «Торговый дом». 08.00 Вести. 08.25 Подробности. 08.40 «Дежурная часть». 08.55 Сергей Жигунов и Дмитрий Харатьян в телесериале «Королева Марго». 4-я серия. 09.50 Деньги. 10.10 «Товары—почтой».

тись с миром, миссис Коломбо». 23.35 Взгляд. 00.25 Ночной кинозал. Марина Зудина в детективе «Исповедь содержанки». 02.00 Новости. 02.15 Программа передач. 2-я программа. Якутск 07.00 «Утром...». Информ.-муз. программа. Канал «Россия» 07.35 «Стронг» представляет. 07.40 Вовремя. 07.45 «Дежурная часть». 08.00 Вести. 08.25 Подробности. 08.40 Монетный двор. 08.50 Сергей Жигунов и Дмитрий Харатьян в телесериале «Королева Марго». 5-я серия. 09.45 Деньги. 10.05 «Торговый дом». 10.10 «Товары—почтой». 10.20 «Санта-Барбара». 11.10 Национальный инте-

рес в телесериале «Королева Марго». 2-я серия. 09.45 Деньги. 10.05 «Товары—почтой». 10.15 «Санта-Барбара». 11.05 Национальный интерес. Якутск 13.10 «Түөлбэ». Бүлүү улууһа. Канал «Россия» 13.40 «Деловой автограф». 13.45 «Ти-Маркет» представляет. 13.50 Сокровища старого кино. Фильм Якова Протазанова «Белый орел». 15.20 Новое «Пятое колесо». 15.50 «Православный календарь». 15.55 «Магазин недвижимости». 16.00 Новости. 16.20 Графоман. 16.30 «Лучше не бывает». 16.35 «Экспозитив». 16.40 Лукоморье. 17.00 Документальный экран. «История одного события». 17.15

сериале «Королева Марго». 3-я серия. 09.50 Деньги. 10.06 «Товары—почтой». 10.15 «Санта-Барбара». 11.05 Национальный интерес. 11.35 «К-2» представляет: Лив Ульман, Дэни де Вито и Вячеслав Криштофович в программе «Абзац». 12.30 «Белая трава». Мультфильм. 12.40 Слабо? 13.10 Бесконечное путешествие. 13.40 «Ти-Маркет» представляет. 13.50 Эраст Гарин и Анатолий Папанов в фильме «Веселые расплюевские дни». 15.20 Золотая карта России. 15.50 «Православный календарь». 15.55 «Магазин недвижимости». 16.00 Вести. 16.20 Графоман. 16.30 «Лучше не бывает». 16.35 «Экспозитив». 16.40 Лукоморье. 17.00 Док. экран. «История одного события». 17.15 «Сан-

та-Барбара». 11.10 Национальный интерес. 11.35 «Городок». Развл. программа. 12.05 Старая квартира. 1958 г. Часть 2-я. Якутск 13.00 «Түөлбэ». Верхнеколымский улус. 13.30 Муз. антракт. Канал «Россия» 13.40 «Деловой автограф». 13.45 «Ти-Маркет» представляет. 13.50 Фильм Марка Донского «Фомин Гордеев». 15.35 Графоман. 15.45 «Лучше не бывает». 15.50 Православный календарь. 15.55 «Магазин недвижимости». 16.00 Вести. 16.20 «Экспозитив». 16.25 Ваше слово. 16.55 Лукоморье. 17.15 Док. экран. «История одного события». 17.30 «Санта-Барбара». 18.25 Сергей Жигунов и Дмитрий Харатьян в телесериале «Коро-

лева Марго». 4-я серия. Якутск 19.25 Программа передач. 19.30 «Арчы». Түбүктэр, түмүктэр... Канал «Россия» 20.00 Вести. Якутск 20.20 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.35 Реклама. 20.45 Муз. антракт. Канал «Россия» 20.50 Концерт, посвященный Дню милиции. 23.00 Вести. 23.20 Вовремя. 23.30 Продолжение концерта, посвященный Дню милиции. 00.45 Нина Усатова в фильме «Ой, вы, гуси». 02.20 Добрый вечер.

та-Барбара». 18.10 «В зеркале». Мультфильм. 18.20 Сергей Жигунов и Дмитрий Харатьян в телесериале «Королева Марго». 3-я серия. Якутск 19.20 «Официальный канал». В студии — зам. председателя Правительства РС (Я) Р. А. Бурнашов. Канал «Россия» 20.00 Вести. Якутск 20.25 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.40 «Погода в доме». Прямой эфир с председателем Госкомитета по энергетике и ЖКХ Ф. Х. Гробманом. Передача 2-я. Канал «Россия» 21.00 Аль Пачино в фильме «Четвертак» (США). Якутск 22.30 Программа «Кэм». Канал «Россия» 23.00 Вести. 23.20 Вовремя. 23.25 Добрый вечер. До 00.11.

лева Марго». 4-я серия. Якутск 19.25 Программа передач. 19.30 «Ситим». 19.50 «На рубеже двух веков». Часть 1. Канал «Россия» 20.00 Вести. Якутск 20.25 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.40 Реклама. 20.50 «Ракурс». 21.10 «62-я параллель». 21.35 «Инкомбанк. Стратегия развития». 22.05 Интервью председателя Государственного Собрания (Ил Тумэн) РС(Я), члена Совета Федерации РФ Е. М. Ларионова. 22.20 «Арчы». Тьва хаһайыстыбатын үлэһиттэрин күнүг көрсө. Канал «Россия» 22.50 Вовремя. 23.00 Вести. 23.20 Сам себе режиссер. 23.55 Кафе «Обломов». До 00.34.

Сергей Жигунов и Дмитрий Харатьян в телесериале «Королева Марго». 5-я серия. 19.30 Дежурная часть. 19.50 Программа передач. 20.00 Вести. Якутск 20.20 «Саха сирэ» («Якутия»). Информ. программа. 20.35 Реклама. 20.50 «На рубеже двух веков». Часть II. 21.00 «Геван». Танцует «Орончикан». 21.15 «Арена». Общ.-полит. программа. 21.55 «Анфас». Канал «Россия». 22.15 Слабо? 22.50 П. И. Чайковский. Адажио из балета «Щелкунчик». 23.00 Вести. 23.20 Вовремя. 23.25 Добрый вечер. 00.10 «Русский вальс». Песни А. Пахмутовой поет Юлиан. 00.55 Эх, дороги.

ИҢИРЭХ ТЫЛЛАР
Улуспо ырабылданһата, профкома, кырдыабастарын сэбиэтэ урукку үлэһиттэрэ **ОХЛОПКОВА Варвара Егоровна** 60 сааһын туолбутунан итинтик-истинник эбэрдэлиллэр. Баҕараллар киниэхэ чэгиз доруобуйаны, уһундөөлөөх ологу!

Реклама • Биллэриилэр • Реклама

Водитель автотранспортных средств категории «В», «С» — срок обучения — 3 месяца, оплата за обучение — 3000000 рублей.
Водитель автотранспортных средств категории «Е» — срок обучения — три недели, оплата за обучение — 1500000 рублей.
Водитель автотранспортных средств категории «Д» — срок обучения — пять недель, оплата за обучение — 2000000 рублей.
Возможна оплата по договоренности.
Наш адрес: 678040 Намский улус, п. Графский Берег, Намское УСР, телефон 23-9-16.

УВАЖАЕМЫЕ ВКЛАДЧИКИ!

Намское отделение Сберегательного банка РФ сообщает, что на основании приказа № 101 от 1.10.97 г. Правление Саха (Якутия) банка Сбербанка РФ лицевого счета вкладчиков филиала № 5040/024 в с. Партизан переданы в филиал № 5040/05 в с. 1 Хомустах.
Население и вкладчики, имеющие счета в указанном филиале, будут обслуживаться в филиале отделения в с. 1 Хомустах или в отделении банка в с. Намцы.
Часы работы отделения: с 9.00 до 17.30, перерыв с 13.00 до 14.00 часов. Телефон отделения 21-8-62.

М. К. АММОСОВ ААТЫНАН УЛУУСТААБЫ ФОНДА ТЭРИЙЭН БЫТАР БЛАГОТВОРИТЕЛЬНАЙ ЛОТЕРЕЯ АХСЫННЫ 6 К. ООҢҢОНОР

- «УАЗ» автомобиль;
 - квартира;
 - улуус кинигэр уһаайба;
 - дьиэ тэрилин гарнитура;
 - 2 камералаах холодильник;
 - видеокамера;
 - өҥнөөх телевизордар...
- уонна өссө да атын эгэлгэ 2500 бириэстэртэн талбытын — ЭИИЭНЭ!
Юбилейнай лотерея билиэттэрин почтаттан, маҕаһыннартан уонна тарбатааччылартан атылаһаргын умнума!

Дьокуускай к. главпочтамыгар уонна кини отделениеларыгар лотерея билиэттэрин атылаһаһын сэтгэний 20 күнүнэн түмүктэнэр.

Тиэтэйинг, дьолгутун мүччү тутумаг!
Приватизацияламмыт, Нам с. кинигэр турар биэр хостоох, телефоннаах, газтаах квартираны суһаллык атылыбыт, атасталабыт.
Тиксигиннэрээчи телефона: 21-4-24.

Выражаем глубокую признательность за моральную и материальную поддержку в организации похорон нашего любимого мужа, отца ИВАНОВА А. Д. всем родным, друзьям, коллективу НСП № 2, руководителю предприятия «Киэргэ» Местниково Маргарите Гаврильевне, соседям и знакомым, разделившим с нами боль утраты.

С уважением семья Ивановых.

Убайбытыгар Элэй Никифоровичка, саҕаспытыгар Мария Филипповна, ырааттарбытыгар, балыстарбытыгар таптыр уоллара, ырааттара, убайдара Якутскайдаабы худож. училище III к. студена **СИВЦЕВ** Ариян Элляевич хомолтолоохтук өлбүтүн дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит, Тихоновтар, Дьяконовтар, Сивцевтар, Баямжиннар, Охлопковтар.

Уолбут, ырааппыт, убайбыт **СИВЦЕВ** Ариян Элляевич бу дьыл сэтгэний 8 күнүгэр хомолтолоохтук өлбүтүн билэр дьоммутугар, табаарыстарыгар диригник курутуган биллэрэбит. Ийэтэ, аҕата, убайа, эдьийдэрэ, ырааттара, балыстара.

Аймахтарбытыгар Э. Н., М. Ф. Сивцевтэргэ, кинилэр оҕолоругар таптыр уоллара, ырааттара, убайдара **СИВЦЕВ** Ариян Элляевич хомолтолоохтук өлбүтүн дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит. Бочкаревтар, Федоровтар, Ноговицыннар, Сивцевтар, Коллашиковтар, Аммосовтар.

Таптыр күндү ийэбит, эдьийбит, эбэбит, хос эбэбит үлэ, тыыл ветерана, I группалаах инбэлиит, Уөдэй олохтообо **ПЕТРОВА** Анна Прокопьевна 64 сааһыгар сэтгэний 8 күнүгэр уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүн бары аймахтарыгар, билэр дьонугар диригник курутуган туран биллэрэбит. Оҕолоро, кийиниттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэнэ, балта, ыраата.

Уөдэй олохтообо, үлэ, тыыл ветерана, I гр. инбэлиит **ПЕТРОВА** Анна Прокопьевна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, бары аймахтарыгар дириг кутурҕаммытын биллэрэбит. Уөдэй дьаһалтата.

Редактор **В. Г. КАСЬЯНОВ**.
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640, Бухгалтерия — 21141. «Нам» телерадиостудия — 21632.
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьиэбит аадырыһын чуолкай ыйыт. Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатынын биир буолуохтаах дьин буолбат.

«Энсиэли» — Нам улуунун хаһыата; 678040, Саха Республиката, Нам с. Октябрьскай уул., 1. Учредителлэр: Нам улуунун дьаһалтата, «Саха-полиграфиздат» национальная компания. С. Р. бэчээт уонна маассабыт информация көгүлүн көмүскүүр региональной инспекциятынан регистрацияламмыт № Я 0095.
Нам улуунун типографията: 678040, Нам с. Ленскэй уул. 85. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэч. лисс. Нэдиэлэвэ үстэ тахсар. Индексэ 54880. Тираһа 1567. Бэчээттэниэ 10.11.97 с. Сакааһын №-рэ 123